

Newecki, Wiesław

Symbol czasu : hejnał Zamku Królewskiego w Warszawie

Kronika Zamkowa 1-2/51-52, 267-268

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wiesław Newecki

SYMBOL CZASU. HEJNAŁ ZAMKU KRÓLEWSKIEGO W WARSZAWIE

Kwadrans po godzinie jedenastej od czasu odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie zegar na wieży sygnalizuje dźwiękiem. Ta nietypowa pora dnia jest znakiem czasu przypominającym o tragicznych wydarzeniach w stolicy 17 września 1939 r., kiedy to zatrzymał się zegar na płonącej wieży zamkowej.

W sukurs zegarowi przyszedł hejnał, który powstał z inicjatywy byłych żołnierzy Zgrupowania Armii Krajowej „Chrobry II” - Henryka Łagodkiego, Wiesława Neweckiego i Kazimierza Przedpełskiego, członków Związku Powstańców Warszawskich. Pierwszy hejnał zabrzmiał z Wieży Zegarowej Zamku 3 maja 1995 r. o godzinie 11.15. Podczas tego wykonania obok żołnierzy Powstania Warszawskiego na placu Zamkowym obecny był Prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski.

Kompozycję profesora Zbigniewa Bagińskiego wybrano w wyniku otwartego konkursu zorganizowanego w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina pod patronatem JM Rektora - profesora Andrzeja Chorościńskiego. Melodia oparta na motywach *Warszawianki* poświęcona jest pamięci wszystkich Polaków poległych w stolicy za wolność i niepodległość Ojczyzny. Każdorazowe trzykrotne powtórzenie melodii ma podkreślać podstawowe wartości patriotyczne: Bóg, Honor i Ojczyzna. Zapis melodii został przekazany 12 maja 1995 r. na ręce dyrektora Zamku Królewskiego w Warszawie prof. Andrzeja Rottermunda i stał się własnością Zamku.

Obecnie hejnał jest jedynym sygnałem w Warszawie granym przez trębacza, co niewątpliwie stanowi dodatkową atrakcję

2. Trębacz na Wieży Zegarowej, grający hejnał Zamku Królewskiego w Warszawie, 1 VIII 1995. Fot. W Newecki

dla zwiedzających okolice placu Zamkowego i służy promocji miasta. Trębaczami Zamku Królewskiego są absolwenci Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie oraz muzycy Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego, którzy uczestniczą okazjonalnie w konkursach hejnalistów organizowanych na terenie kraju. W 1998 r. I Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska przypadła zamkowemu hejnalistcie Piotrowi Ziarkiewiczowi. Od 2002 r. środki finansowe na pokrycie wynagrodzenia trębaczy przydzielają władze Miasta z inicjatywy Prezydenta Warszawy Lecha Kaczyńskiego.

Hejnał rozbrzmiewa w każdą sobotę, niedzielę i święta państwowe, a także rocznic okolicznościowe, między innymi 31 lipca na rozpoczęciu oficjalnych uroczystości przy pomniku Powstańców Warszawy, gdzie odbywa się apel poległych.

Zespół ds. Hejnału, działający przy Zarządzie Towarzystwa Przyjaciół Zamku Królewskiego w Warszawie, zajmuje się organizacją imprez dla młodzieży szkolnej i domów dziecka, a także uroczystości okolicznościowych związanych z obchodami rocznicowymi Zamku.

Ponaddziesięcioletni okres istnienia hejnału jest dużą zasługą sponsorów, a także mediów, które przy różnych nadarzających się okazjach nagłaśniają rolę tego dźwiękowego symbolu stolicy.

Akt pamięci hejnału znajduje się w Archiwum Zamku Królewskiego w Warszawie i prawnie stanowi jego własność. Od 2001 r. w Ministerstwie Kultury rozpoczęto starania, aby hejnał uzyskał tytuł Niematerialnego Dobra Kultury Narodowej.